

Allah'ın görülmesi

Her cemel ve kemal sahibi kendi cemel ve kemalini görmek ve göstermek ister. Bunun için bir meşher açar, sanatının harikalarını, saltanatının haşmetini orada teşhir etmek ister. Bunu kendisi seyrettiği gibi başkasının gözüyle de onları görmek ister.

Allah, böyle bir hikmete binaen şu muhteşem saray olan şehadet âlemini ve ondan daha harika ve muhteşem olan ahiret âlemlerini yapmıştır. İçinde binler nimet ve ihsanlarını derç etmiştir. Şu görünen âlemde, her bir taifeye layık bir sofraya kurmuştur. Hadsiz nimetleri o sofrada sermiş ve raiyyetini seyre ve tenezzühe davet etmiştir. (Sözler, s. 177)

Şu şehadet âlemindeki bu sofraları gezip gören kimseler, bu meşheri açan ve bu nimetleri önlerine sereni tanıyıp görmek isteyeceklerdir. Bu fitri bir duygudur. Kararsız şu âlemde bu muhteşem masrafı yapan, onları bundan daha güzel bir âleme davet etmekte ve orada 'gözün görmediği, kulağın işitmediği, beşesin kalbine doğmayan nimetler hazırladığını' ifade etmektedir. (Buhari, Tefsiru sureti's-Secdeti, 32/1)

İnsan kalbine yerleştirilen bu nimet vereni görme arzusu, gayet fitri bir duygudur. Fitrata uygun olan bu arzunun meydana gelmesi için bir mani yok ise, meydana gelmesi de normaldir. Geriye, nerede, ne zaman ve ne şekilde meydana geleceği kalmaktadır.

Ehl-i sünnet âlimleri rü'yetin hak ve caiz olduğu, mahiyetinin ise bilinemeyeceği kanaatindedirler.

Şu şehadet âleminde, bu dünya gözü ile onu göremeyeceğiz. Ancak onun sıfatlarını akıl ve duygularımızın gözü ile görebileceğiz. Şu gözümüzün görme sahası bu âlemdir. Çünkü bu gözün belli sınırları vardır. O sınırların dışında kalanı bu göz ile görmek mümkün değildir. Bediuzzaman, "Göz bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyrederek." (Sözler, s. 54) demektedir. Yani şu gözün görme alanı bu dünya ile sınırlıdır.

Ayrıca başka âlemleri ve orada olanları görmek için bu göze de ihtiyaç olmayabilir. Mesela, rüya görürken bu gözlere ihtiyaç kalmıyor. Sevginin, aklın, kalbin ve hislerin de birer göz olduğunu, onların da görme sahalarının bulunduğunu biliyoruz. O âlemlerde hayal süratinde ve ruh hafifliğinde gezmek imkân dâhilinde olmaktadır.

“Ruh zaten zamanla mukayyed değildir. Ruhu cismâniyetine galip olan evliyanın işleri, filleri, sür’at-i ruh mizaniyla cereyan eder.” (Mesnevi-i Nuriye, s. 258)

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) sadece gözleri ile değil, ense tarafı ile de görüyordu. Şöyle buyuruyordu: “Saflarınızı tamamlayın. Zira ben sizi arka taraftan da görüyorum” (Buharî, Ezan, 75) Hazır zamanın ötesindeki hadiseleri de görüyordu. Kıyamete kadar gelecek ümmetini de bu hususlarda ikaz ediyordu.

Allah’ı görme konusu üç maddede tartışılmıştır.

- a. Bu dünyada dünya gözü ile görmek.
- b. Rüyada görmek.
- c. Cennette görmek.

Dünyada iken, bu dünya gözü ile Allah’ı görmek mümkün değildir. Bu haliyle insan gözü buna müsait değildir. Ancak, Peygamber Efendimiz (a.s.m.) Mi’racda Cenâb-ı Hakk’ın kelâmına ve rü’yetine mazhar olmuştur. Bu durum O’na mahsustur.

Peygamberlerin efendisi, hatemü’l-enbiya, Ferîd-ü Kevn-ü Zaman olan Fahr-i Kâinât Efendimiz (a.s.m.) bütün mahlukatın temsilcisi olarak Cenab-ı Hakkın kelâmına ve Rü’yetine mazhar olmuştur. Onun dışındaki insanların görmesi ise mümkün değildir. (Sözler, s. 764)

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) mirac ile “Saadet-i ebediyenin definesini görüp, anahtarını alıp getirmiş, cin ve inse hediye etmiştir. Evet, Mirac vasıtasıyla ve kendi gözüyle Cenneti görmüş ve Rahmân-ı Zülcemâlin rahmetinin bâki cilvelerini müşahede etmiş ve saadet-i ebediyeyi kat’iyen, hakkalyakîn anlamış, saadet-i ebediyenin vücudunun müjdesini cin ve inse hediye etmiştir.” (Sözler, s. 793)

Peygamber Efendimiz (a.s.m.) bütün kemâlât-ı insaniyeyi kendisinde toplamış, Allah’ın bütün tecellilerine mazhar, bütün kâinat tabakalarına nazır, nübüvveti umumudur. Rububiyet saltanatının dellalı, Allah’ın rızasının tebliğ edicisi, kâinat tilsimini açan bir elçi yapmak için onu buraka bindirip, şimşek gibi semavatı seyrettirip, menzilden menzile mertebeleri katettirip, Rububiyet-i İlahiyeyi temaşa ettirmiştir. O dairelerde makamları bulunan peygamberler ile görüştürmüştür. Kab-ı Kavseyn makamına çıkarmış, ehadiyet ile kelâmına ve rüyetine mazhar kılmıştır. (Sözler, s. 765)

Cenab-ı Hak, bütün mevcudatta intişar eden muhabbet tecellilerinin bütün nevilerini bir aynada görmek ve ehadiyet sırrıyla göstermek için, hilkat ağacının bir münevver meyvesini huzuruna celb edecektir. O meyve, hilkat ağacının esas hakikatlerini istiab edecek bir meyvedir. O zat, ilk olan çekirdekten, son olan meyveye kadar var olan bütün bağları ortaya koyacak bir misal olacaktır. O zatı, miraç ile huzuruna getirip kâinat namına mahbubiyetini göstermek için rü’yet-i cemaline müşerref edecektir. Onun bu halinin başkasına sirayet etmesi için kelâmıyla taltif edip fermanıya tavzif edecektir. (Sözler, s. 779)

Rüyada görmek konusunda büyük zatlardan rivayetler var. Bu tür rivâyetleri ne inkâr etmeli, ne de fevkalâde büyütmeli! Allah’ın bir lütfu ve ikramı olarak, bir kuluna, rüyasında perdeler arkasından bazı isimleri ile tecelli edip nuruna mazhar kılması vaki olabilir. Bunu bir ikram olarak kabul etmek gerektir.

Cennette ise mü’minler Allah’ı göreceklerdir. “O gün bir takım yüzler Rablerine bakıp parlayacaktır.” (Kıyame, 75/22-23) âyeti bunu göstermektedir. Müfessirler, buradaki bakmayı görmek olarak yorumlamışlardır.

“Mûsâ, belirlediğimiz yere (Tûr dağına) gelip Rabbi de ona konuşunca, “Rabbim! Bana (kendini) göster, sana bakayım” dedi. Allah da, “Beni (dünyada) katiyen göremezsin...” (A’raf, 7/143) mealindeki ayeti yorumlayan müfessirler, Musa

(a.s.) gibi büyük bir peygamberin Allah'ı görme talep etmesini onun görülebileceğine bir işaret olarak yorumlamışlardır. Olmayacak bir şeyi talep etmek, peygamber için uygun olmaz demişlerdir. Âyette geçen "Beni göremezsin" cümlesi ise, bu dünya gözü ile görülmesinin mümkün olmadığını ifade içindir şeklinde yorumlanmıştır. Aynı zamanda O'nun ümmetinin sorduğu bir sorunun da cevabı mahiyetindedir bu ayet. Musa'nın (a.s.) ümmeti ona "Allah'ı bize açıkça göster, demişlerdi." (Nisa, 4/153) "Beni göremezsin" ifadesi Musa'nın (a.s.) ümmetine de bir ibret dersi vermektedir. Musa'nın (a.s.) göremediği Allah'ı, ümmeti asla göremez demektedir. Onların görme taleplerinin mümkün olmadığını, boş bir istek olduğunu göstermiştir.

"Güzel iş yapanlara (karşılık olarak) daha güzeli ve bir de fazlası vardır." (Yunus, 10/26) Ayette geçen "fazlası"ndan maksat Allah'ı görmek olarak yorumlanmıştır.

İnsan vefat ettikten sonra gözdeki bu perde kısmen kalkmaktadır. Melekleri ve ruhani varlıkları görebilmektedir. Nitekim insan, kabirdeki sual meleklerini görecektir.

Cennet ehlinin, Allah'ın ikramı ile kazanacakları nuraniyet hesaba katıldığı takdirde, göz de buna bağlı olarak çok yüksek bir seviye kazanacaktır. Ruhları bedenlerine galip hale gelecektir. Ruhun kabiliyetleri de çok yükselecektir. Rabbini; zamandan, mekândan, cihetten ve şekilden münezzehtir olarak görecektir.

O gün bazı yüzlerin Rablerine bakıp parlamasını, güzel iş yapanlara bir de fazlası olan cemalini göstermeyi Allah vadedmiş, elbette yapacaktır. Bundan dolayı da Rabbimize sayılara sığmayacak şekilde hamd ederiz.

İnsanlar, imtihan için bu dünya misafirhanesine gönderilmişlerdir. İman ve itaatle bu imtihanı başarı ile bitirenler, sevgi ve itaatlerini ortaya koyanlar, şahadetnamelerini aldıktan sonra Allah'ın ikramına mazhar olacaklardır. Cennet büyük bir ikramdır. Allah'ı görmek şerefi ise Cennetten daha büyük bir ikram olarak, ayetin deyimi ile fazlası olarak salih kullarına ikram edilecektir.

"İman ve muhabbetullahın neticesi, ehl-i keşif ve tahkikin ittifakıyla, dünyanın bin sene hayat-ı mes'udânesi bir saatine değmeyen Cennet hayatı; ve Cennet hayatının dahi bin senesi bir saat müşahedesine değmeyen bir kudsî, münezzehtir cemâl ve kemâl sahibi olan Zât-ı Zülcelâlin müşahedesine, rüyetidir ki, hadis-i kat'î ile (Buharî, Mevâkit 16, 26) ve Kur'ân'ın nassıyla sabittir." (Sözler, s. 886)